Asia: U 67/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: tutkija Tapani Pakarinen

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen asiantuntijalausuntoa komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta. Uusi rahasto rakentuisi neljälle painopistealueelle: 1) kestävän kalastuksen ja meriluonnonvarojen suojelun edistäminen, 2) myötävaikuttaminen ruokaturvallisuuteen kilpailukykyisen ja kestävän vesiviljelyn ja markkinoiden kautta, 3) sinisen talouden kasvun mahdollistaminen ja menestyvien rannikkoalueiden edistäminen sekä 4) kansainvälisen merien hallinnoinnin vahvistaminen ja turvallisesti, puhtaasti ja kestävästi hallinnoitujen merien hoitaminen. Luonnonvarakeskus keskittyy lausunnossa hylkeiden ja merimetsojen kalastukselle aiheuttamien haittojen vähentämiseen liittyvään tutkimukseen, joka sivuaa ehdotetun uuden rahaston kaikkia painopistealueita.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus tukee pääosin valtioneuvoston kantaa.

Ehdotuksessa on epäselvää, voitaisiinko rahaston tuella jatkaa nykyisin käynnissä olevaa tutkimusta hylkeiden ja merimetsojen kalakannoille ja kalastukselle ja vesiviljelylle aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi. Kyseisten vahinkojen vähentäminen vaarantamatta hylje- ja merimetsokantoja on tavoitteena Luonnonvarakeskuksen tutkimusohjelmissa. Luonnonvarakeskus tutkii parhaillaan muun muassa hyljekarkottimien toimivuutta lohirysillä. Lisäksi on tutkittu hylkeiden ja merimetsojen ravinnon käyttöä ja näiden vaikutusta rannikon kalakantoihin.

Hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien vahinkojen vähentäminen edellyttää monialaista teknistä ja sosio-ekonomista tutkimusta, jonka voidaan katsoa tällä hetkellä olevan vasta alkutaipaleella. Tämän takia Luonnonvarakeskus katsoo tärkeäksi, että uuden rahaston turvin voitaisiin varmistaa hylje- ja merimetso-ongelman ratkaisemiseen liittyvä tutkimuksen jatkuminen myös nykyisen rahaston ohjelmakauden päätyttyä.

Ehdotuksen yhtenä tavoitteena on pienimuotoisen rannikkokalastuksen kehittäminen ja elinvoimaisena pitäminen. Hylje- ja merimetso-ongelmien sulkeminen rahaston ulkopuolelle on selvästi ristiriidassa tuon tavoitteen kanssa, sillä hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamat ongelmat koskevat kipeimmin juuri pienimuotoista rannikkokalastusta.

Kalataloustietojen keruuseen liittyvät tukimahdollisuudet säilyisivät uudessa asetuksessa vastaavanlaisina kuin nykyisessäkin asetuksessa, vaikka niille ei asetuksessa osoitettaisi korvamerkittyä rahaa. Luonnonvarakeskus pitää tärkeänä sitä että kalataloustietojen keruun rahoitus on jatkossakin turvattu.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: tutkija Tapani Pakarinen ja ryhmäpäällikkö Ari Leskelä.